

Et quis est iste Jacob nisi Christus supplantator? Surrexit enim et apparuit in cruce, diabolum supplantando per pelliculas assumptæ humanitatis, per virgulas inflicte pœnalitatis, per lenticulas assumptæ infirmitatis. Hæc enim in titulum eriguntur. Hæc enim Ambrosius (1).

IV. Vigilanter contemplari, diligenter amplexari, reverenter adorare, perseveranter imitari, fratres, semper debemus. Cito enim, fratres, « Repleti mane misericordia in » medio templi sui¹; » tunc enim hoc videbimus, dum suscipiemus regem natum. In ipso enim est cibus, potus et salus nostra. Suscipiamus igitur hunc parvulum nascentem, visitemus matrem parientem, inspiciamus prolem vagientem, coadjuvemus Joseph senem ministrantem. Audiamus, obsecro, fratres, hunc parvulum, cum (2) venerit; nam paratus est nos audire libenter, exaudire lætanter et tribuere abundanter: nam in suo ortu fures occultabuntur, hostes fugabuntur, viæ dirigentur, et omnes libere operabuntur, quoniam lux magna de cœlis descendit. Tunc enim expectamus Dei et hominum mediatorem, tunc enim expectamus miserorum Salvatorem. Esto; Domine, brachium nostrum, rectos reconcilians, lapsos reparans, captivos redimens, miseros salvans, ut lapsi laborantes in tempore tribulationis recreentur, seminantes locupletentur, operantes remunerentur, optimates condemnentur. « Dum ergo, fratres, tempus habemus, operemur » bonum ad omnes², expectantes Dominum Jesum Christum qui reformabit corpus nostrum corpori claritatis suæ³. » Sobrie, fratres mei, juste et pie vivamus in hoc sæculo, » expectantes beatam spem et adventum Domini⁴, quia ecce » veniet et non tardabit⁵; » veniet et « Illuminabit abscondita » tenebrarum, et manifestabit⁶ » se ad omnes Gentes, cujus visionis participes nos faciat ipse Christus. Amen.

¹ Psal. LXXXIX, 14. — ² Galat. VI, 10. — ³ Philip. III, 21. — ⁴ Tit. II, 12, 13. — ⁵ Habac. II, 3. — ⁶ I Cor. IV, 5.

(1) Cod. dum.

SERMO XII.

De Adventu Domini III.

Idem asserendum videretur de hoc sermone ac de præcedentibus, utpote qui ad eundem cod. pertineat, nempe Bibl. Ædil., cod. x, fol. 3. Facile tamen animadvertet lector aliquem inesse sancti Bernardi saporem, maxime propter continuam Scripturæ sacræ allegationem. Hoc vero aliquam ex eo recipit confirmationem, quod sermo, qui sequitur in cod., sit vere sancti Bernardi, et stampatus habeatur in edit. Paris. tom. III, fol. 276. Nihil tamen clarius potest hîc statui, cum nullum aliud nomen occurrat, quam nomen sancti Augustini. Locus ejus post præcedentem cum numero de Adventu Domini v.

SYNOPSIS.

I. Mundi per peccatum primi hominis naufragium. II. Filii Dei erga homines charitas. III. Christo datæ regiones quinque. IV. Secundus Christi adventus.

I. FRATRES charissimi, ignoratis quod humanum genus « Venit in altitudinem maris et tempestas demersit eum¹. » Sed ecce noviter verus Jonas venit ad nos in altitudinem maris, « Habitu inventus ut homo², » et tempestas mortis demersit eum propter nos, qui de consilio et voluntate sua missus est in mare (1) et tempestas maris mox cessavit. Nam Jonas dixit nautis: « Si propter me tempestas ista orta » est, mittite me in mare³. » Ecce qualiter mediator Dei et

¹ Psal. LVIII, 3. — ² Philip. II, 7. — ³ Jon. I, 12.

(1) Cod. in mari, et sic deinceps.

hominum tempestatem fugavit. Nam viderat, quod « Cuncta » quæ fecerat erant valde bona¹; » unde machina universorum dictus est Mundus, quia omnia munda fecerat Deus; sed, orta tempestate, mare vocari debet mundus, quia omne quod est in eo, aut est « Superbia vitæ, aut concupiscentia » oculorum²; » ideo, orta tempestate, mundus factus est mare, quoniam in ipso non solum adversitas, sed ipsa dulcedo terrenæ felicitatis multis amaritudinibus repleta est. Orta est enim prius in cælo tempestas; nam Lucifer, « Opertus omni » lapide pretioso³, » factus est Satan (1) et Deo contrarius. Verumtamen « Cecidit Draco ille et traxit secum tertiam » partem stellarum⁴, » et reclusus usque ad diem submersio- nis⁵, postmodum invidens factus est (2) homini, ne ascenderet, unde ipse expulsus fuerat; ad cuius suggestionem consensit homo volens se similari Deo in scientia, in motu cælorum et siderum; cognoscere cupiens naturas et proprietates elementorum, et causas omnes naturales, quas Deus absconderat in rebus ipsis. Et ecce, fratres, quomodo tempestas similiter orta est in terra, disputando dia noctuque, ascendendo montes, rupes et alpes in fame, siti et nuditate, ut « Salutare possint in foro, et primos recubitus in » cœnis tenere, et vocari Rabbi⁶. » Quid ergo, fratres, nisi quod « Maledicta terra in opere⁷ » nostro? Et ejectus est de Paradiso, ubi feliciter auram carpebat ætheream, et cecidit super eum maledictio astrorum. Vehementia etiam doloris et angustiae dotata fuit mulier (5); non est enim dolor velut parturientis. Cælum ergo et terra et « Omnia va- » nitas vanitatum⁸, » et omnia sunt homini vanitas.

II. Ecce, fratres, quomodo diabolus affectavit similitudinem Altissimi Dei, quod proprium Filii est, qui imago Patris est: sic et homo affectavit scientiam habere, quod solius est sapientiæ (4). Quia ergo quod Dei erat usurpare

¹ Gen. 1, 31. — ² 1 Joan. 11, 16. — ³ Apoc. 21, 19. — ⁴ Id. 12, 4. — ⁵ Id. 22, 2. — ⁶ Marc. 12, 38. — ⁷ Gen. 3, 17. — ⁸ Eccle. 1, 2.

(1) Cod. *Satel.* — (2) *Deest factus est* in cod. — (3) Cod. *multipliciter.* — (4) Id. *sapientia.*

voluerunt, in ultionem Filii dati sunt, et dissimulavit per dies et annos et sæcula, licet « Cogitaret cogitationes pa- » cis¹, » tamen respexit novissimis in (1) diebus super omnes qui habitant terram, et dixit ad Patrem et Spiritum sanctum: « Si propter me tempestas ista orta est, mitte me, » Pater, in mare. » Et missus est Filius in mare, ut nateret (2) ibi in pœna et ærumna annis triginta et amplius. Missus est ergo « Sermo Patris a regalibus sedibus², » tanquam vir fortis et potens in omni prælio³, ut (5), fractis portis, alligaret fortem armatum et dirumperet (4) vasa ejus⁴. Missus est ergo Legatus ad Gentes prudens, ut allegaret causam Dei adversus illos, qui « Cum Deum cognovissent; non ta- » men ut Deum glorificaverunt⁵. » Missus est ergo Medicus ille magnus, ut infunderet vinum et oleum super Samaritanum (5) vulneratum jacentem⁶, quia in terra magnus jacebat ægrotus.

III. Porro accepit Christus in hac legatione certos fines mandati, et datæ sunt ei regiones quinque. Prima fuit uterus virginalis; secunda fuit Judæa, medium orbis terræ; tertia patibulum crucis; quarta domus fortis (6); quinta extrema maris. In prima, calceavit (7) se circumligans corrigiam calceamenti, et intravit ad nos divinitas calceata (8). In secunda, « Exultavit ut gigas ad currendam viam⁷, » ambulans juxta mare, collegit Discipulos, intra terminos Judææ prædicans et loquens de regno Dei, infirmos curando et mortuos resuscitando. In tertia, « Torcular calcavit so- » lus, et rubrum factum est vestimentum ejus⁸. » In quarta « Ligavit fortem⁹, et baculavit eum, qui habebat mortis

¹ Jerem. 29, 11. — ² Sap. 18, 15. — ³ Psal. 138, 8. — ⁴ Matth. 12, 29. — ⁵ Rom. 1, 21. — ⁶ Luc. 10, 30, etc. — ⁷ Psal. 138, 6. — ⁸ Isai. 63, 2, 3. — ⁹ Matth. 12, 29.

(1) Cod. *novissime diebus.* — (2) Id. *natarat.* — (3) Id. *et.* — (4) Forte *diriperet.* — (5) Hic errore deceptus auctor Samaritanum fuisse vulneratum asseruit; non enim vulneratus erat Samaritanus, sed ille Samaritanus erat, qui vulnerati curam gessit. — (6) Cod. *fortiter.* — (7) Id. *calcavit.* — (8) *calcamenti... calciata.*

» imperium¹, » dicens : « Serve nequam, redde quod debes², » et « Extraxit captivitatem captivam³. » In quinta, quos eduxerat collocavit in extrimis maris super amplissimos fines sæculi usque ad diem ascensionis suæ. « Factus est » ergo Christus Patri obediens usque ad mortem⁴, » quinque mansiones ab eo recipiens, ut superius nominatas, vel ut iterum dicendas. Nam Pater mittens Filium in terris, mansiones illi (1) donavit : prima fuit Virginis uterus, secunda fuit in nativitate stabulum; tertia fuit horti solatium; quarta Herodis palatium; quinta crucis patibulum; sexta sepulturæ refrigerium; septima maris et terræ circumulum. Prima et secunda fuerunt magnæ humilitatis, quia mensibus novem in ventre Mariæ habitare dignatus est, et nasci inter bovem et asinum. Tertia fuit in horto solatium, quia orando pro te, « Factus est sudor ejus quasi guttæ sanguinis decurrentis in terram⁵. » Quarta Herodis, Pilati, Annæ et Caiphæ palatia, in quibus pro te recepit alapas, sputa, verbera et multa opprobria. Quinta fuit crucis patibulum, in qua « Obtulerunt ei fel et acetum⁶. » Sexta fuit sepulturæ refrigerium. O quomodo gavisus fuit pia mater Maria! o quale gaudium, cum (2) audivit sepulturam pro Filio præparatam! Septima fuit terræ et maris circumulum, quod triginta annis et amplius prædicando et laborando circumivit. Ecce ergo alter Jonas, qui Patri dixit velut nautis : « Mitte » me in mare (3). » Ecce dotes, quas Pater Filio pro tempestate orta donavit. Ecce solatia, quæ Rex habere consueverat. Ecce delectamenta (4), quæ sibi pro nobis donavit. Istæ sunt Regis nostri dignitates, et divitiæ, et potestates, et deliciæ. Clama ergo, o bone Jesu, fidelibus tuis : « Exivi » a Patre et veni in mundum⁷, » et uterus Virginis susce-

¹ Hebr. ii, 14. — ² Matth. xviii, 28-32. — ³ Ephes. iv, 8. — ⁴ Philip. ii, 8. — ⁵ Luc. xxii, 44. — ⁶ Matth. xxvii, 34-48. — ⁷ Joan. xvi, 28.

(1) Cod. *sibi*. — (2) Deest *cum* in cod. — (3) Cod. *in mari*. — (4) Id. *deliramenta*.

pit me; ambulavi in medio maris, et « Mundus non cognovit me¹, veni in altitudinem maris, » et elevatus sum in cruce, et tempestas mortis demersit me; habitavi in extremis maris et redii ad eum qui misit me. Porro in his regionibus moram fecit : in prima quievit mensibus novem; in secunda annis triginta tres cum dimidio; in tertia ab hora sexta usque post nonam; in quarta quasi per triduum usque mane primæ (1) sabbati; in quinta per dies quadraginta, quia « Videntibus illis elevatus est². »

IV. Ita veniet sane, intellige, ita veniet. Non ita veniet, sicut (2) prius venit suaviter, humiliter et misericorditer, « Sicut pluvia in vellus³, » sed tunc veniet « Tanquam potens crapulatus a vino⁴, » nemini parcens. Venit (3) placabilis Legatus, veniet districtus Judex; venit (4) Medicus vinum et oleum portans, veniet armatus igne et ferro. In quo adventu liberet nos « Ab auditione mala⁵ et a verbo » aspero⁶ » ille qui veniet placabilis bonis, et terribilis malis, Jesus Christus, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

¹ Joan. i, 10. — ² Act. i, 9. — ³ Psal. lxxvi, 6. — ⁴ Id. lxxvii, 65. — ⁵ Id. cxi, 7. — ⁶ Id. xc, 3.

(1) Cod. *prima*. — (2) Id. *quia*. — (3) Id. *veniet*. — (4) Id. *veniet*.